

ИЗВЕСТИЯ
НА
ВАРНЕНСКОТО АРХЕОЛОГИЧЕСКО
ДРУЖЕСТВО
КНИГА XII

BULLETIN
DE LA SOCIÉTÉ ARCHÉOLOGIQUE
À VARNA
TOME XII

1961

ДЪРЖАВНО ИЗДАТЕЛСТВО — ВАРНА

КОЛЕКТИВНА НАХОДКА ОТ ТУРСКИ МОНЕТИ ОТ с. РОЯК, ВАРНЕНСКО

През март 1960 г. Васил Абилов от с. Рояк, като събарял старата си къща, намерил под пода ѝ желязна тенекиена кутия с позеленели турски монети и предал находката в училището. Оттам в музейната сбирка в с. Дългопол постъпили 634 сребърни монети, които се разпределят, както следва (№ по католога на Исмаил Галиб, 1889 г.):

Махмуд I (1730—1755 г., 1143—1168 осм. г.) — 1 сребърна пара с диам. 15 мм, № 696.

Махмуд II (1808—1839 г., 1223—1255 осм. г.) — 4 гроша (кърк паралък), с диам. 28 мм и теж. 2,8 г (2 пробити), № 1019; 177 монети със стойност по 20 пари (ирми паралък), с диам. 21—22 мм и теж. 1,45—1,65 г (58 пробити и 1 с част от заварена халка), № 1024; 123 монети със стойност по 10 пари (он паралък), с диам. 17 мм и теж. 0,68 г (90 пробити), № 1132. Надписите са обиколени от два венеца. Лице: тугра с надпис „адли“ отдясно. Опако: надпис „Дарб-и-фи Константиние 1223“. Сечени са в годините 20—32 от възшествието на султана (грошовете в год. 24—25).

Абдул Меджид (1839—1861 г., 1255—1277 осм. г.) — 218 монети със стойност по 20 пари, с диам. 21 мм и теж. 1,70 г (29 пробити), № 1150; 111 монети със стойност по 10 пари, с диам. 17 мм и теж. 0,97 г (54 пробити), № 1152. Надписите са обиколени от един венец. Лице: тугра с клонче отдясно. Опако: надпис „Дарб-и-фи Константиние 1255“. Сечени са в години 1—5 от възшествието на султана.

Монетите от Махмуд II и Абдул Меджид съдържат малко сребро. Подобна е колективната находка от с. Дългопол от 1956 г., в която има монети от по-голям номинал (по 100 пари—юзлук) и европейски.¹

В настоящата находка има залепени по няколко монети от еднакъв номинал. Няколко екземпляра имат отпечатък от тънка кърпа, с която са били обвити. От датата на последните монети (год. 5 от възшествието на Абдул Меджид) следва да се приеме, че находката е от около 1865 г.

Д. Златарски

TROUVAILLE COLLECTIVE DE MONNAIES TURQUES

Lors de la démolition d'une vieille bâtisse à Roiak, arr. de Varna, on a découvert une trouvaille collective de 634 monnaies d'argent turques, de petite valeur nominale, de Mah-

moud I (1730—1755), Mahmoud II (1808—1839) et Abdoul Médjid (1839—1861).

D. Zlatarski

КОЛЕКТИВНИ МОНЕТНИ НАХОДКИ

1. През пролетта на 1955 г. при изкопаване на силажна яма в стопанския двор на ТКЗС в с. Цонево, Провадийско, са били намерени закопани направо в земята, вероятно в платнена кесия, 36 броя бронзови монети, сечени през римската императорска епоха в градовете на Балканския п-в. Монетите са доста окислени и с изключение на няколко броя, са с проявена повърхност и мъчно четливи. По време и местосечене те се разпределят, както се вижда от таблицата, поместена на следващата страница.

В находката се намират две монети от Марцианопол, неописани от Риск и Мушмов. Едната, от Елагабал и Меза с управител Селевк, има на опаката страна фигура на жена с дълга дреха, права, обърната напред, с глава надясно; в лявата си ръка държи дете с разтворени встрани ръце. Втората монета, от Гордиан и Сарапис (Великия бог) с управител Менофил, има на опаката страна изображение на Бонус Евентус. Прави впечатление, че всички монети на лицевата си

страна имат изобразени по два бюста или глави. Очевидно някогашният собственик на монетите нарочно е подбирал само такива екземпляри, смятайки ги може би за по-ценни.

Като вземем предвид, че последните монети са от Филип I и Филип II, можем да приемем, че находката произхожда от средата или началото на втората половина на III в. от н. е.

2. През 1956 г. при оран на нива в м. Бразарци в землището на с. Арчар, Видинско, е било изровено гърненце с 301 български и 8 сръбски сребърни грошове. Всички български монети са от Иван Александър и Михаил (1331—1371). От сръбските монети 6 са от Стефан Драгутин (1276—1282 г.), а 2 от Стефан Душан като крал (1331—1355 г.).

Всички монети са запазени много добре. Находката е постъпила в монетната сбирка на музея.

1. Т. Герасимов, ИБАИ, XXII, 1959, с. 357.